

Міністерство освіти і науки України
Національний університет біоресурсів і природокористування України
ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут»
ВШТІП Академія прикладних наук у Познані (Польща)
Університет менеджменту та підприємництва у Валбжиху (Польща)
Університет третього віку у Громадці (Польща)
Університет економіки у Бидгощі (Польща)
Економіко-гуманітарний університет у Варшаві (Польща)
Жешувський університет (Польща)
Поморська Академія в Слупську (Польща)
Познанський університет економіки та бізнесу (Польща)
Гартмут Дюбек Товариство економічного і структурного розвитку з обмеженою
відповідальністю (Німеччина)
Хмельницький національний університет
ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
ЗВО «Подільський державний університет»
Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника
Державний біотехнологічний університет м. Харків
Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького
Калуський політехнічний фаховий коледж

Матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції
**«Сталий розвиток аграрної сфери: інженерно-економічне
забезпечення»**

Бережани – 2024

УДК 654.071
С 76

*Рекомендовано Вченою радою ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут»
(Протокол № 3 від 31.10. 2024 року)*

Рецензенти:

*І. Ф. Баланюк, доктор економічних наук, професор
М. В. Диха, доктор економічних наук, професор
А. Д. Чикуркова, доктор економічних наук, професор*

Редакційна колегія:

*к.е.н., доцентка М. С. Пономарьова (голова); д.е.н., професорка Д. І. Шеленко (замісник);
dr. n. sp. Grzegorz Konieczny; dr. n. e. Paulina Kolisnichenko, д.е.н., професорка Л. С. Сас.,
член-кореспондент, д.е.н., професор Шпикуляк О. Г., к.е.н., доцентка Т. О. Гуренко;
к.е.н. М. Р. Куляк, к.т.н., доцентка Р. М. Лещій*

Відповідальна за випуск:

докторка економічних наук, професорка С. М. Судомир

«Сталий розвиток аграрної сфери: інженерно-економічне забезпечення», матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут». Запоріжжя: ФО-П Однорог Т.В., 2024. С. 289.

ISBN 978-617-7823-77-2

Проведення конференції зареєстровано в ДНУ «Український інститут науково-технічної експертизи та інформації»: Посвідчення № 529 від 27.09.2024 р.

У збірнику вміщено матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції **«Сталий розвиток аграрної сфери: інженерно-економічне забезпечення»** ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут», що відбулася 23 жовтня 2024 року у ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут».

Збірник охоплює основні напрями інженерно-економічних наук.

Для науковців, викладачів, аспірантів, студентів закладів вищої освіти.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, галузевої термінології, імен власних та інших відомостей.

@ ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут»

Список використаних джерел:

1. Білан Н. М. Формування іншомовної компетентності майбутніх інженерів-енергетиків засобами проектних технологій у технічних університетах : дис. ... д-ра філософії : 01:015. Тернопіль, 2022. 350 с.

Владислав ВОДОП'ЯН,
здобувач другого (магістерського) рівня
спеціальності 015 «Професійна освіта»
Державний біотехнологічний університет
Вікторія НОВІКОВА,
канд. пед.наук, доцентка
Державний біотехнологічний університет
м. Харків, Україна

ОСНОВНІ ЧИННИКИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ФОРМУВАННЯ ТОЛЕРАНТНОСТІ У ВИКЛАДАЧІВ

Формування толерантності у викладачів є одним з важливих завдань сучасної освіти, особливо в умовах культурного та етнічного різноманіття студентської аудиторії. Толерантність як професійна компетенція допомагає викладачам ефективно взаємодіяти зі студентами, забезпечувати рівноправність та повагу до індивідуальності кожного учасника освітнього процесу. На розвиток толерантності впливають низка психологічних, соціальних, професійних та особистісних чинників [1,2]. Психолого-педагогічні чинники включають емпатію, комунікативні навички, здатність до саморефлексії та методи управління конфліктами. Розвинена емпатія дозволяє викладачам краще розуміти емоційні стани студентів, створюючи атмосферу підтримки та взаємоповаги. Саморефлексія сприяє аналізу власних дій і емоцій, що допомагає уникати стереотипів і упереджень. Здатність конструктивно вирішувати конфлікти, дотримуючись принципів доброзичливості, дозволяє створити сприятливий клімат для навчання, підвищуючи рівень толерантності не тільки викладачів, а й студентів [3-5].

Культурно-етнічні та соціальні чинники також суттєво впливають на формування толерантності. Культурна різноманітність студентської аудиторії вимагає від викладачів не лише глибокого розуміння історичних, релігійних і соціальних особливостей студентів, а й готовності адаптувати підхід до навчання. Викладачі, які розвивають відкритість до культурних відмінностей, створюють інклюзивне середовище, де кожен відчуває повагу та підтримку, що сприяє формуванню міжкультурного діалогу. Толерантне ставлення до різних культурних груп студентів допомагає уникати напруги і сприяє розвитку соціальної згуртованості. Професійно-етичні стандарти та принципи педагогічної діяльності є важливими для толерантного ставлення викладачів до студентів. Принципи поваги до гідності, справедливості, чесності та неупередженості закладають основи для рівноправного ставлення до всіх

учасників освітнього процесу. Дотримання цих стандартів допомагає уникати дискримінації та забезпечує рівноправність, що сприяє формуванню довіри та позитивного іміджу навчального закладу. Викладачі, які діють відповідно до етичних стандартів, не лише демонструють толерантність, а й навчають цьому своїх студентів, створюючи для них позитивний приклад. На формування толерантності також впливає освітня політика та середовище, в якому викладачі працюють. Державна та інституційна політика, спрямована на підтримку інклюзивності та рівності, створює основу для розвитку толерантності у викладачів. Політика навчальних закладів, яка запобігає дискримінації, підтримує інклюзивні програми та забезпечує рівні можливості для всіх, сприяє формуванню у викладачів цінностей, що орієнтовані на рівноправність і толерантність. Крім того, інклюзивне середовище сприяє професійному розвитку педагогів у напрямку культурної компетентності та толерантності [6,7]. Особистісні якості викладача, такі як відкритість, емоційна стабільність і здатність до співчуття, також відіграють важливу роль. Високий рівень соціально-емоційних навичок дозволяє викладачам ефективніше керувати своїми емоціями та підтримувати доброзичливий клімат у класі. Викладачі з розвиненим самоконтролем та терпимістю до іншої думки здатні краще справлятися зі стресовими ситуаціями та запобігати конфліктам у навчальному процесі. Такі якості дозволяють педагогам гнучко реагувати на зміни та зберігати толерантне ставлення до всіх учасників освітнього процесу, що позитивно впливає на атмосферу у навчальному закладі. Таким чином, формування толерантності у викладачів є багатофакторним процесом, який залежить від професійних навичок, соціального середовища, етичних принципів і особистісних якостей педагогів..

Список використаної літератури:

1. Василенко, О. М. (2019). Психолого-педагогічні основи толерантності у професійній діяльності викладачів. Київ: Видавничий дім «Освіта».
2. Гончарук, І. В. (2020). Вплив культурно-етнічного чинника на формування толерантності у викладачів // Педагогічні науки: теорія і практика, № 1, С. 45-52.
3. Шайхлісламов З., Пономарьова М., Фоменко В. (2024). Філософія людського спілкування та науково-психологічні підходи до визначення адаптації. Наукові інновації та передові технології, (5 (33)).
4. Зайцева, Л. С. (2018). Професійно-етичні стандарти у діяльності викладачів: сучасні вимоги // Наукові записки: збірник наукових статей. Київ: Науковий центр, С. 78-85.
5. Колесников, М. А. (2021). Інклюзивна освіта як чинник формування толерантності серед викладачів // Освіта і суспільство, № 3, С. 33-40.
6. Ponomarova, M.; Yevsiukov, A.; Shovkun, L.; Zolotarova, S.; Kramarenko, I. (2022) Formation and Management of the Development of Agricultural Production and Processing of Agricultural Products and the Value of Food Technologies. *Financ. Credit. Act. Probl. Theory Pract.* 4, 58–67.
7. Петренко, С. В. (2017). Особистісні якості викладача і їх роль у професійній діяльності. Харків: Харківський національний університет.